

ILU-, ISIKU- JA MAJUTUSTEENUSTE TERVISEOHUTUSE EDENDAMINE

2024. AASTA ÜLEVAADE

Terviseameti eesmärgid teenuste valdkonnas tulenevad rahvastiku tervise arengukava Tervist toetava keskkonna programmist ning on esindatud teenusena 154.

Eesmärk on edendada ilu-, isiku- ja majutusteenuste terviseohutust läbi terviseriskide hindamise, riskipõhise järelevalve teostamise, sihtrühmade teadlikkuse tõstmise ning seeläbi vähendada terviseriskide realiseerumist.

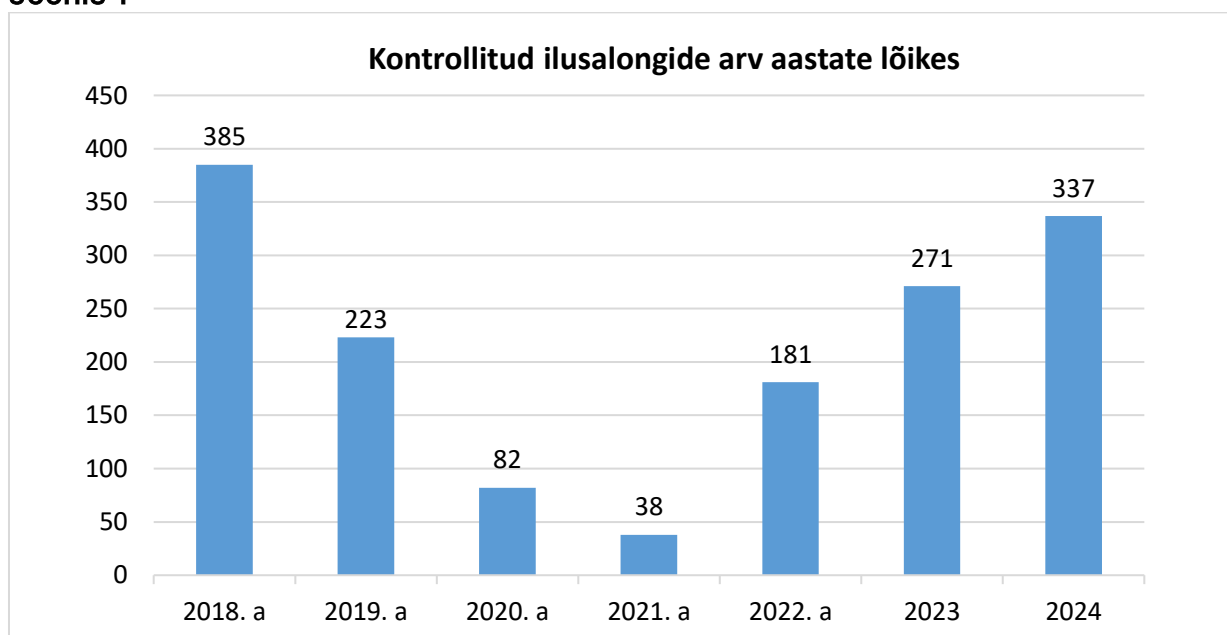
1. TERVISEAMETI JÄRELEVALVETEGEVUSTE ÜLEVAADE

1.1. Ilu- ja isikuteenuste valdkond

Terviseamet teostab riskipõhist järelevalvet ohuprognooosi alusel. Järelevalvetegevused keskenduvad suurema terviseriskiga teenustele. Ilusalongid, kus pakutakse intensiivse iseloomuga teenuseid, teostatakse naha terviklikkust kahjustavaid manipulatsioone ja kasutatakse meditsiiniseadmeid, vajavad sagedamat kontrolli võimalike ohtude tekke minimeerimiseks. Lisaks võetakse arvesse ettevõtete eripärasid, veebimonitooringu ning varasemate kontrollide tulemusi.

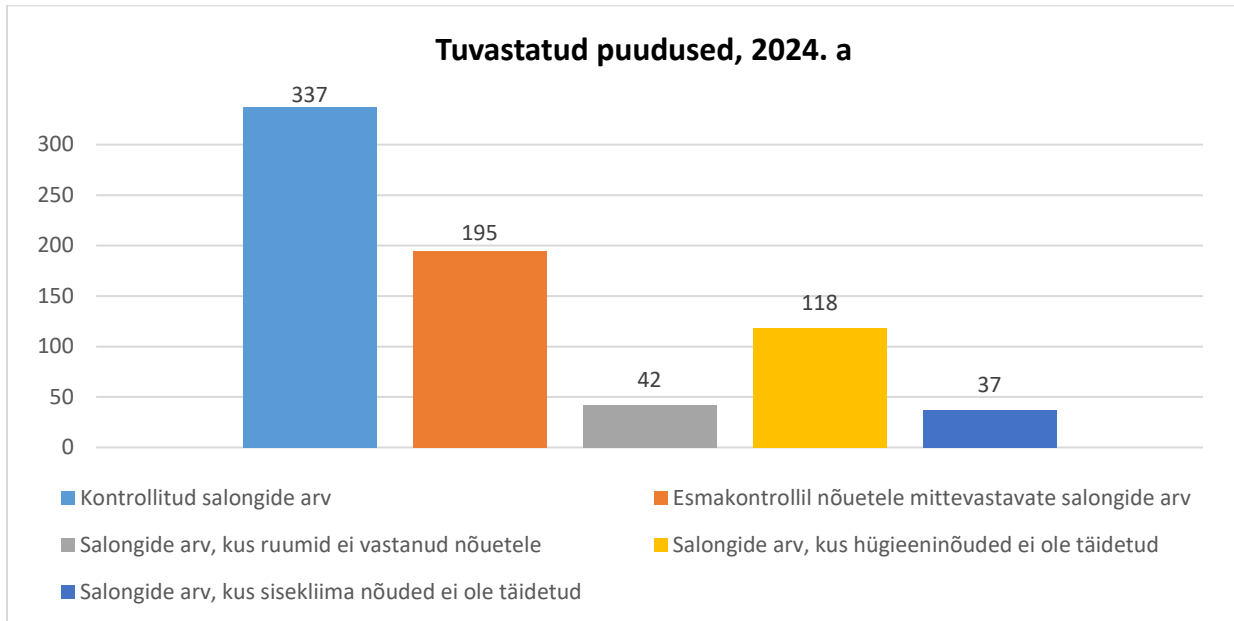
2024. aastal kontrollis Terviseamet 337 ilusalongi, sh ohuennetuse ja ohu kahtluse alusel (Joonis 1).

Joonis 1

Esmakontrollil nõuetele mittevastavate ettevõtete arv oli 195 (58% kontrollitud salongidest). Puudustest tuvastati suurima osakaaluga (118 salongi ehk 35% kontrollitud salongidest) mittevastavusi hügieeni osas. Samuti täheldati puudusi ruumide ja sisekliima nõuete täitmise osas (Joonis 2).

Joonis 2

1.1.1. Intensiivsete esteetiliste iluteenuste terviseohutuse hindamine

Intensiivsete esteetiliste iluteenuste alamvaldkonnas oli kontroll suunatud mikronõelumise teenusele.

Mikronõelumise protseduuriga seotud riskid hõlmavad infektsioonide ning allergiliste reaktsioonide teket, naha pigmentatsiooni muutusi, herpes aktiveerumine ja lümfisõlmede turset. Täiendavalt tuleb hinnata terviseriske, mis on seotud protseduuri vastunäidustustega (näiteks, kui kliendil esineb mõni krooniline haigus, hüübimis- või veritsushäired, nõrgenenud immuunsüsteem, aktiivne nahainfektsioon, kalduvus kelloidsete armide tekkeks).

Samuti terviseriskid on seotud seadmega. Näiteks võivad ebapiisava kvaliteedikontrolli tõttu mikronõelumise seadmete nõelad olla ebakorrektses kuju/läbimõõdu või teravusastmega, võivad olla painutatud või olla valmistatud madala kvaliteediga metallist. Nõela teraviku ehitus, poleeritus ja metallpiina kate mõjutab ka nahatorke valulikkust. Seadme metalli madal kvaliteet võib suurendada metalliallergia tekke riski. Samuti võib osutada seadme nõela pikkuse mõõdik ebatäpsuseks, mis võimaldab plaanitust tõsisema ja sügavama nahakudede traumeerimise. Sarnast ohtu võib seostada mikronõelumise elektriseadme mootori töörežiimide korrapäratusega.

Järelevalve käigus hinnati mikronõelumise teenuse terviseohutust läbi protseduuri sisu, hügieeninõuete kontrolli ning ja kasutatava seadme märgistusel olevate identifitseerimistunnuste.

Kontrollid teostati 19 ilusalongis, nendest tegevus ei vastanud nõuetele 9 ettevõttes. Tuvastatud puudustest oli seotud hügieenitingimuste täitmisega (6 salongi). Samuti puudusi tuvastati mikronõelumise seadmete osas (6 salongis), sh puudulikud identifitseerimistunnused või puudulik teave seadme kohta, mis on oluline teenuse ohutuse hindamiseks. Seadmetega seotud puuduste täiendava uurimise korral hinnatakse seadme dokumentatsiooni. Seadme ohutust kinnitavate dokumentide puudumisel teenuse osutamine peatatakse või lõpetatakse (sõltuvalt tuvastatud puudustest ja võimalikest lahendustest). Aasta lõpuks olid mikronõelumise protseduuriga seotud menetlused lõpetatud.

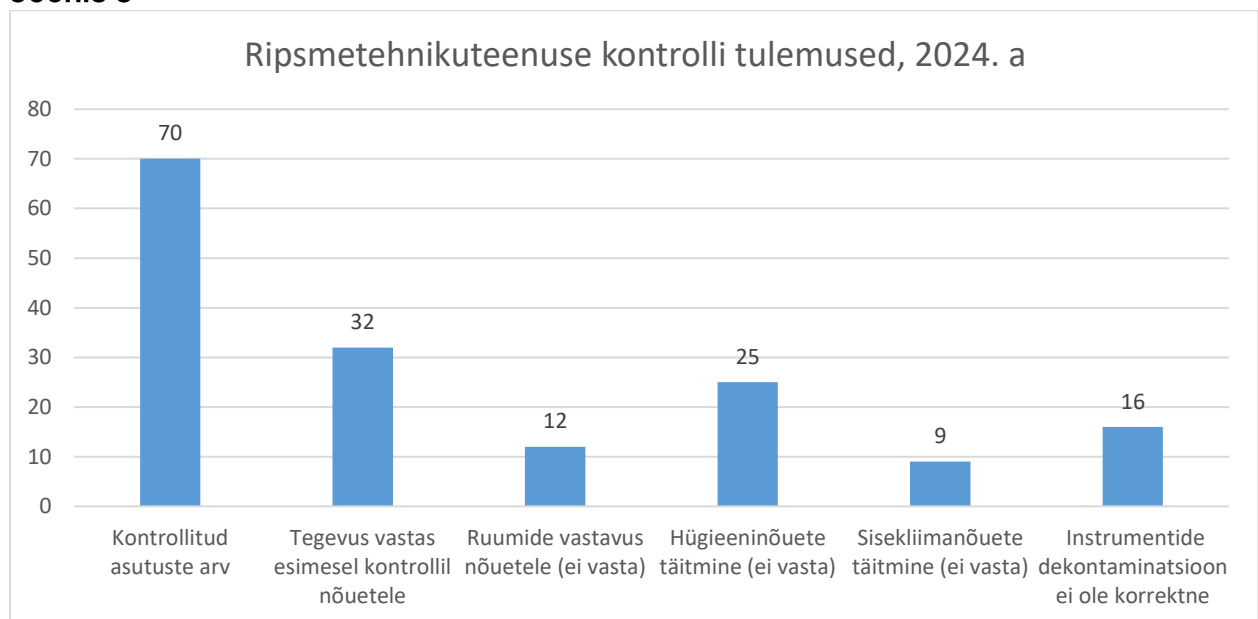
1.1.2. Ripsmetehnikuteenuse terviseohutuse hindamine

Ripsmetehnikuteenus on tänapäeval üks nõutumaid iluteenuseid, mis võib esmapilgul tunduda lihtsa ja ohutuna. Siiski, ripsmepikenduste paigaldamisel ja teiste manipulatsioonide teostamisel peab arvestama, et tegemist on tundliku kehapiirkonnaga ning kokkupuude silmade limaskestadega ei ole välistatud. Kliendi silmade tervise tagamiseks on äärmiselt oluline rangelt järgida hügieeninõudeid.

2024. aastal teostati kontrole 70 ripsmetehnikuteenuse osutajate juures. Tegevus vastas nõuetele nendest 32-s (

Joonis 3).

Joonis 3

Puudusi oli ruumidele (12), hügieeningimustele (25) ja sisekliimale (9) kehtestatud nõuete täitmise osas. Instrumentide dekontaminatsiooni osas puudusi tuvastati 16 teenuseosutaja juures. Määratud tähtjaks on puudused likvideeritud.

1.1.3. Küünetehnikuteenuse terviseohutuse hindamine

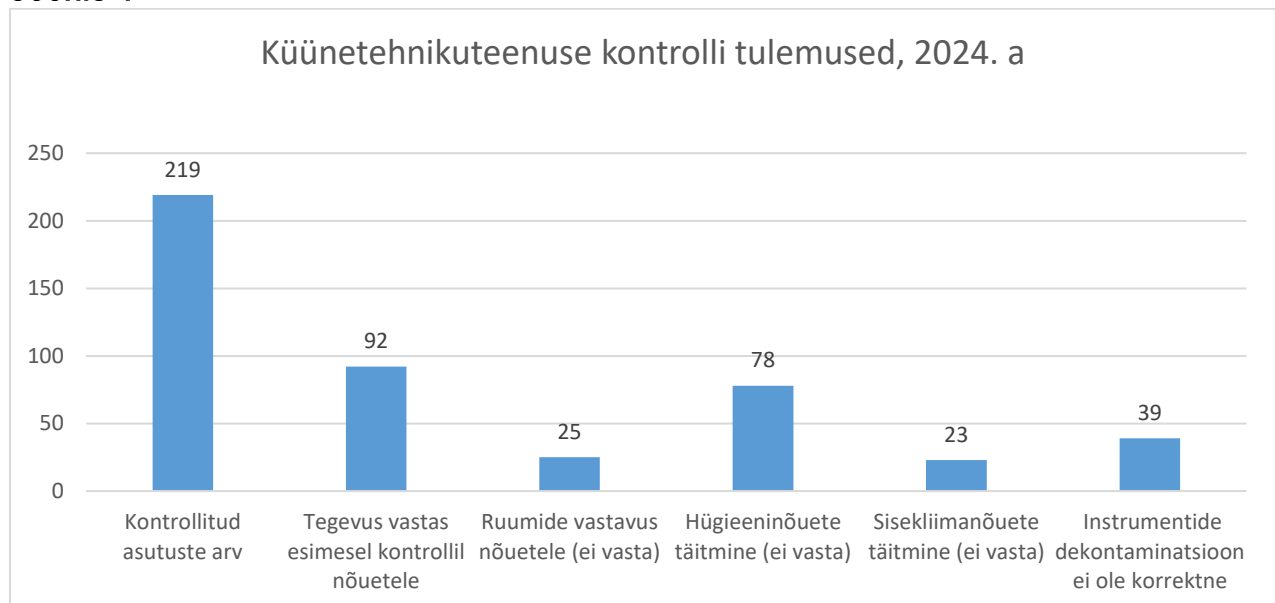
Olgu tegemist manikööri, pedikööri või küünehooldusega, on küünetehniku teenuse eesmärk hoida korras küüsi või lahendada küünehooldusega seotud muresid. Teenuse osutaja peab lähtuma oma töös kõrgetest hügieeninõuetest, kasutama kemikaale teadlikult ja oskuslikult ning instrumentide puhastamisel mõistma riskipõhise dekontaminatsiooni põhimõtteid.

2024. aastal oli üks järelevalve fookusteemadest küünetehnikuteenus. Kontrolli teostati 219 teenusepakkuja tegevuste üle.

Tegevus vastas nõuetele 92 teenusepakkuja juures.

Puudusi ruumide osas tuvastati 25 ettevõttes, hügieeninõuete osas 78 ettevõttes, sisekliimanõuete osas 23 ettevõttes. Instrumentide dekontaminatsioon ei vastanud nõuetele 39 ettevõttes (Joonis 4).

Joonis 4

1.1.4. Tätoverimisteenuse ja püsimeigiteenuse terviseohutuse hindamine

Kokku kontrollitud oli 28 teenuseosutajat, nendest 10-l tuvastati esmakontrollil puudusi. Hügieeninõuete täitmise osas puudusi tuvastati 9-s ettevõttes. Puudusi leiti ka tintide osas, kõik tindid vastasid nõuetele 18 ettevõttes. Aasta lõpuks kõik menetlused olid lõpetatud ehk tuvastatud puudused likvideeriti.

1.2. Majutusteenuste valdkond

Kokku kontrolliti 2024. aastal 10 majutusasutust ohukahtluse alusel. Kaebuste põhjuseks olid 8 lutikakaebust (sh põhjendamata 6 ja 2 juhul teostati tõrje), ühe kaebuse põhjuseks oli kloorilõhn hotellis ning ühe kaebuse põhjuseks oli hallitus.

2. ENNETUS- JA NÕUSTAMISTEgevuste ÜLEVAADE

2.1. Projektide läbivaatamine ning terviseohutuse hinnangud teenuste valdkonnas

Terviseamet väljastab terviseohutuse hinnangu ilusalongile omaniku taotluse alusel. Samuti vaatab amet läbi KOV-de ja teiste asjaomaste asutuste poolt edastatud projekteerimistingimused eesmärgiga hinnata projekteeritava lahenduse vastavust kehtestatud nõuetele. Aastal 2024 oli ilu- ja isikuteenuste valdkonnas hinnatud projekte/ väljastatud terviseohutuse hinnanguid kokku 9 korral.

Majutusasutustele projekti hinnanguid koostati 10 korral.

2.2. Erialaseltsidega ja teiste ametkondadega koostöö arendamine

Sihtgruppide teadlikkuse tõstmine on üks Terviseameti prioriteetidest.

2024. aastal on võetud osa küünetehnikute seminarist, iluteenindajate veebiseminarist, ettevõtjate infopäevast Valga linnas. Ettekannetes keskenduti teemadele, mille suhtes on täheldatud rohkem puudusi järelevalve käigus. Samuti korraldati tätoveerimisteenuse teemalise veebiürituse ning koostöös Tööinspeksiooniga korraldati veebiürituse iluteenindajatele tööohutuse teemal.

Terviseameti välisveebi kaudu huvigruppide teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevustest oli: koostatud artikkel iluteenuste kvaliteedi kohta; juhendid teenuse osutajale ja klientidele ripsmetehnikuteenuse ja mikronõelumise teenuse kohta.

2.3. Pilootprojekti „Tätoveerimisteenuse terviseohutusest noortele“ II voor

Projekti I voor kutsuti ellu juba 2022. aastal informeerimaks noori tätoveerimisega kaasnevatest terviseohtudest ning selgitada neile protseduuriga seotud võimalikke mõjusid tervisele. Projekti sihtrühm on gümnaasiumi astme noored.

Noored võivad tajuda tätoveerimisteenust kui kahjutut ja riskivaba protseduuri, kuid tegelikult võib teadmatult tehtud valik avaldada pikaajalist mõju noorte tervisele ja elukvaliteedile. On oluline, et nad saaksid piisavat teavet, et mõista riske ja tagajärge.

Projekti II voo ruames oli antud kaks vestlustundi gümnaasiumites ning oli osaletud Saaremaa Noorte Vaimse Tervise konverentsil, kus tutvustati teemat maakonna koolinoortele. Oli täheldatud, et huvi tundsid nii noored, kui ka õpetajad.

Projekti I voo ru tegevustega saab tutvuda [siin](#).

Plaanis on laiendada projekti tegevusi ka Lõuna-Eesti koolidele. Tegevuskava ja sihtrühm on kokkuleppel.

2.4. Nõustamistegevuste ja kaebuste statistika

Sihtrühmade nõustamine ning seeläbi teadlikkuse tõstmine on üks Terviseameti fookustegevustest ilu- ja isikuteenuste valdkonnas.

Aastal 2024 oli registreeritud 286 pöördumist ilu- ja isikuteenuste valdkonnas. Registreeritud oli kokku 15 kaebust ilu- ja isikuteenuste kohta. Kaebuste põhjuseks on enamasti puudused hügieeni osas. Samuti osa kaebusi on seotud teenuse madala kvaliteediga.

Kaebuste hulk kõigub 2018-2024 aastate lõikes 9 kuni 26.

Joonis 5

